

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 227. szám.

Szerda, október 7.

Klofác és a függetlenségi párt.

Nagybcskerek, október 7.

(—s.) Hogy a függetlenségi párt mostani politikája mennyire nélkülözi a komolyságot, azt legjobban bizonyítja az az öröm és lelkesülés, a melylyel a párt Klofácnak, a cseh pártvezérnek Polónyihoz intézett sürgönyét fogadta.

Mert a függetlenségi párt csak jelszavak után indul, de ahogy nem törődik és nem képes mérlegelni azokat a károkat, melyeket az országnak okoz dőre obstrukciójával, azonképen nem képes megérteni azt sem, hogy mit jelent egy cseh-magyar szövetség Bécs ellen, hanem csak mint rövidlátó kortespolitikusok pártja örül a kínálózó fegyverbarátkozásnak.

Már pedig súlyos hiba lenne mindenképen s magának a függetlenségi pártnak szempontjából is ez a cseh és magyar függetlenségi barátkozás, mert először is ezzel olyan szint adnának a magyar nemzeti követeléseknek, mintha azok csak afféle nemzetiségi törekvések lennének akár a csehek nyelvharca, másodsor pedig, mert a csehek nem akarhatnak mást, mint kihasználni bennünket, mivel hogy a panszláv propaganda révén, melynek minálunk ők a közvetlen terjesztői, olyan áthidalhatlan ellentét van közöttünk, melyet a Körber elleni közös ellen-szenv nem igen egyenlíthet ki.

Ha a függetlenségi párt csak egy kicsit is törődne a nemzetiségi kérdéssel, úgy tudnia kellene arról, hogy a csehek politikai sikerei Ausztriában milyen nagy hatással voltak a mi felvidékünk panszláv mozgólódásaira. A mi tőlünk közvetlenül Csehországból kapják az erkölcsi és anyagi támogatást, a cseh-től egység emelte nálunk még eddig soha nem tapasztalt aggasztó jelentőségre a tót kérdést.

A tót lapok legvadabbjai úgy nyelven, mint tartalommal a cseh eszmék a

cseh testvériség zászlóhordozói s a cseh ipar-telepek a felvidéken csakis azért létesülnek, hogy a panszlavizmus terjesztői legyenek. Erre való tekintettel képesek a legnagyobb anyagi áldozatokra is, a mit például a turócszentmártoni cellulose gyár eseténél is láthatunk, melynek nincs ipar-engedélye s melyet azért ki nem engednek a csehek kezeikből, dacára a kínálózó vásárlóknak, mert inkább százszázakat veszítenek a várakozásban, mintsem hogy oda hagyjanak egy pozíciót itt Magyarországon, a melyről a panszláv propagandát terjeszthetik.

Szóval a függetlenségi párt fegyverbarátaiul azok kínálóznak, akik a magyar nemzet legádázabb ellenségeit szokták természetesen támogatni, a függetlenségi párt ifjai tehát, a kik lelkesültek Klofác sürgönyén, vagy teljesen tájékozatlanok, vagy pedig csakugyan igaz, hogy épenséggel nem törődnek egyébvel, mint saját pillanatnyi személyes és párt-érdekeikkel.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Az őszi közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt 10 órakor tartja a vármegyéhez nagytermében rendez évi közgyűlést, melynek keretében diszüléssel fog áldozni Deák Ferenc emlékezetének is. A közgyűlés a Deák-ünnepélyre és a gyűlés fontos tárgyaitra való tekintettel igen népes lesz s a vidéki bizottsági tagok közül már ma is sokan érkeztek Nagybcskerekre.

— A közg. tanfolyam-hallgatók Rákóczi-ünnep. A nagybcskerek közg. tanfolyam hallgatói tudvalevőleg most akarták megtartani Rákóczi-ünnepélyüket, amit azonban a jövő hónapra halasztottak el. Az ünnep rendező-bizottsága fölkérte Herczeg Ferencet, a kitűnő író, hogy ő tartsa az ünnepi beszédet. Most Herczeg Ferenc a következő levelet intézte Szilágyi Albert m. aljegyzőhöz az ünnep rendező-bizottságának elnökéhez:

Igen tisztelt Uram.

Uton voltam és így nagy sajnálatomra csak nagy késéssel válaszolhatok kitűntető soraira. Azt hiszem ugyan, hogy értesítem most már egyáltalában tárgyaltan, mindazonáltal mégis szeretném nagybcskerek jóakaróimnak szíves tudomásukra hozni, hogy felszólításuk igen megtisztelt. A kitűntető meghívást azonban az esetben sem fogadhattam volna el, ha ideje korán értesülök is róla. Én ugyanis nem vagyok szónok, ilyen kegyeletes alkalommal csak alapos készütség után vállalkozhatnék ünnepi beszéd elmondására és ez, az utazással együtt, több napi időmet venné igénybe, amely idővel azonban irodalmi és éppen az országos Rákóczi-kultusszal összefüggésben levő egyéb kötelezettségeim miatt, mostanában nem rendelkezem.

Midőn Önt, igen tisztelt uram végül arra kérem, hogy szíveskedjék az ünnepet rendező bizottságnak tiszteletemet átadni, maradok kész hiva

Budapest, 1903. október hó 7-én.

Herczeg Ferenc.

— Tanítógyűlés. A „Délmagyarországi tanítóegylet” nagybcskerek fiókja ez évi október hó 12 én tartja meg Nagybcskerekben a vármegyéhez nagytermében idei őszi gyűlését. A közgyűlést megelőzőleg fél 9 órakor választmányi ülés lesz a központi állami iskola könyvtári helyiségében. A közgyűlés délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a következő ideiglenes napirenddel: 1. Elnöki megnyitóképpen: Deák Ferenc emlékezete. 2. Elnöki előterjesztések. 3. Előadás a baromfi-tenyésztés köréből. Tartja: Hrebly Emil m. kir. állattenyésztési felügyelő. 4. A nagybcskerek országos baromfi-kiállítás megtekintése.

A „TORONTÁL” tárcája

A Wartburgon.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Végeztével az írók és művészek nemzetközi kongresszusának, Eisenach városának egy szívélyes meghívója a thüringi erdő legszebb részére szólított bennünket. Ezzel a meghívóval együtt tudunkra adták, hogy a Wartburgban az uralkodó nagyherceg a kongresszust fogadja és megvendégeli.

A társaság egy része a hajnali órákban átrándult Erfurt b'á, hol mostanában nagy műkiállítás van. E vidék leghatalmasabb városa Erfurt, lévén neki 86.000 lakossa. Érdekes város már annál fogva is, hogy Nürnberg és Innsbruck példáját követve, házainak egy jó részét meghagyta a XVI. és XVII. század stílusában. Szívesen megcsodáljuk számos remek gotikus templomát, hatalmas városházát, melyet a Tannhäuser, Faust és Luther-mondákból vett képek díszítenek, a XIII. századból való dómját, s irigységgel szemléljük a világhírnek örvendő virág- és magkereskedéseket.

Ezen a vidéken város város mellett fekszik. A vasut még nem rohog egy óra hosszat s már a második nagy vagy legalább is híres városnál áll meg, Gotha-ban vagyunk, a crematórium és a híres almanach hazájában. Egyikre sem lévén szükségünk, vigan tovább rohogunk.

Utunk mindig bájosabb lesz. A thüringi erdő legszebb részében vagyunk. A merre szemünk ellát, sőtétöld erdőn pihen meg tekintetünk, s a

jobb oldalon feltűnik a Hörselberg kopasz háta, hol a monda szerint, Venus udvara van, ahol köztudomás szerint Tannhäuser lovag is sokkal jobban érezte magát, mint a szolid thüringi környezetben. Nemsokára a hármass hegység központjáról letekint a Wartburg, itt vagyunk Eisenachban, melyről egy évszázados krónika feljegyezte, hogy: Eisenach liegt in einer über die Maassen pläsrlichen Situation und die Umgebung gehört zu den spazierlichsten Gegenden Deutschlands.

Ami az ő városukat illeti, az eisenachiak a legnagyobb sovínisták. Sose hallottam, se nem olvastam annyí hizelő jelszót egy városról mint itt. Különösen büszkék természetesen a Wartburgra, mely kétségtelenül Németország legszebb vára, vagy hogy a költővel szóljunk, „Thüringia ragyogó csillaga”, oly harmonikus hátteret nyújtva a thüringiai felejthetetlen képnek, melynek párja nincs. Ennél szebb lakása csak egy uralkodónak van Európában: a magyar királynak Budán.

A vasutnál sok cilinderes ur várja a kongresszistákat s csakhamar berobog a nagy társaság a városba. Hát aki ezt az élénk várost nézi az ő pompás épületeivel, szép emlékszoberaival, ragyogó kirakataival, a svájciakra emlékeztető szállóival, bizony el sem hinné, hogy a kis Isenac (ez a régi neve) még csak ezelőtt száz évvel igénytelen kis falu volt, míg ma 32 ezer lakosa van. Szerencsés egy város, mert nemcsak, hogy az idegenek tömegesen felkeresik, de évről-évre több vagyonos ember telepszik meg Eisenachban, hogy munkás élete után a Hörsel bájos partjain élvezze a pihenés örömeit.

Csakhamar megnézzük a 11. századból származó Nikolai-templomot, a hatalmas Luther-szobor előtt kalapot emelünk, aztán körülkocsizunk a meglepően esinos tiszta várost, hogy végül a déli órákban a város szíves meghívásának engedve, a gyönyörű magaslaton ebédre jöjjünk össze.

Egy pompás ebéd és sok, igen sok, de kevésbé pompás felköszöntő után ismét utra kelünk, hogy közelről megnézzük a híres Wartburgot, mely eddig csak a magasból mosolygott le ránk kíváncsi külhoniakra. A társaság kényelmesebb része kocsira ül s ott nyeli a port a széles országuton. A kiket azonban előre figyelmeztettek az erdei út szépségére, az velünk tart és együtt élvezzük a gyönyörű kilátást, mely minden egyes fordulónál új és új képet nyújt a hálás vándornak. Nem is egy órai vándorlás után ott állunk a vár kapuja előtt. De mi ez? A szemünk káprázik, vagy csakugyan a középkorban élünk? Dehogy is. Csupán a nagyherceg lekötöztető figyelme folytán középkori csatlósoknak vannak öltöztetve az alkalmazottak s mikor a sokat emlegetett lovagterembe érünk, melyben a monda szerint Tannhäuser dalversenyre kelt a többi lovagokkal, a terem közepén két elbájoló szép leány fogadja a társaságot, ugyancsak a középkori várkisasszony öltözkében, bájos mosollyal kínálva az ezüst tányéron tartott őszi virágot.

A „Burgknappe” fáradhatlanul kalauzol végig a tágas váron, mely ezer éves multra tekinthet vissza.

— Ez ugyan nem látszik meg rajta, mondá

— **Eljegyzés.** Dr. Hubert Zsiga nagybecskereki ügyvéd eljegyezte Löwy Ignác nagybecskereki földbirtokos szeretetreméltó leányát Margitot.

— **Beszüntetett hajóközlekedés.** A Dunagőzhajózási társulat közhirre teszi, hogy a nagybecskerek—temesvári vonalon, a rendkívül alacsony vízállás miatt a mai nappal beszüntette az áruforgalmat. A Nagybecskerekéről már utban lévő árukat, miután azok továbbítása lehetetlenné vált, feladójuk rendelkezésére bocsátották.

— **A Meteor októberéről.** Meteor, a magyar időjárás, október havának időjárásáról a következőket írja: Az októberi havi csomópontok 3—4—6—13—16—20—28—31-re esnek, hol október első napjai erősen hűvöseknek, változatosnak ígérkeznek. A változás legvalószínűbb szeles jellegű lesz, vagy csapadékos, 6-tól kezdve azon már erősen csapadékosnak ígérkezik, úgy, hogy csak közepe felé a 16-iki csomópont hatása alatt jöhet állandóbb időnk, mely azonban e hónap utolsó negyedében ismét változatos, különösen hűvössé változhatik. Október hónap kedélyreható csomópontok: 4—6—25—31-re esnek, a két előbbinek inkább lesújtó, e két utóbbinak pedig szenvedély és indulat hozó hatása a legvalószínűbb.

— **Halalos út.** Ulita Mojsze és felesége temesvári lakosok tegnap a mezőről hazafelé hajtottak. Utközben a kocsi felborult és maga alá temette a házastársakat. Utjának hátgerince tört el és szörnyet halt, az asszony pedig mindkét lábát törte. A vizsgálatot megindították.

— **Makacs öngyilkos.** Csubusán Ilona 38 éves ruandai illetőségű asszony tegnap harmadik ízben követett el öngyilkossági kísérletet. Temesvárott Csubusán Ilona azért akar mindenáron megválni az élettől, mert 4 év óta gyomorrákban szenved és betegsége gyógyíthatatlan. Első ízben mintegy négy héttel ezelőtt felakasztotta magát, de még idejekorán megmentették, két héttel ezelőtt a Temesbe vetette magát, honnan félholtan húzták ki a homokvető munkások. Tegnap a szerencsétlen asszony marólygással próbálkozott meg és oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy az orvosok véleménye szerint ezuttal aligha menekülhet meg újból a halál torkából. Apolás végett a közokórházba szállították.

— **Gyilkos após.** A múlt hónap végén Lippa határában egy férfi holttestet fogtak ki a halászhók a Marosból, melyben Zsiván Juon odavaló gazdát ismerték föl. A holttesten az erőszak nyomai látszóttak és a csendőrség a gyilkos kézrekerítése érdekében szigorú nyomozást indított meg. Tegnap elfogták a gyilkost Bikicsán János lippai lakos személyében, aki azt vallotta, hogy őt a gyilkosságra az áldozat apósa, Ardelean Szilárd bérelte fel 200 koronáért. Ardelean tagad. A csendőrök mindkettőt letartóztatták.

— **Vásárok.** Fehértemplom város rendőrkapitánysága átiratban értesíti városunk közönségét, hogy ott a legközelebbi országos vásár e hó 16 és 17-én lesz. A rendőrkapitányság egyben figyelmeztetni kéri a vásárlátogatókat, hogy az állatok felhajtása csak 16-tól kezdve van megengedve. — Beélen a legközelebbi országos

egyik szellemes társunk, ki össze-vissza arra a tintafoltra volt kíváncsi, melyet Luther Márton hagyott vissza, mikor a vár egyik szobájában a bibliát fordította németre.

Persze, hogy nem látszik meg rajta, mert nagy költségen tökéletesen restaurálták, úgy hogy ma az uralkodó nagyherceg és neje legszívesebben a parkétás Wartburgban laknak nyaranta, sőt a német császár maga is élvezettel keresi fel a várat. Nemcsak azért, mert Wartburg a XII. század fénykorának képét nyújtja, mint a magas műveltségű „landgrafok” székhelye, hol egyszersmind a középkor legnagyobb költői keltek nemes versenyre, mert ez a vár nyújtott menedéket Luther Mártonnak s innen terjedt szét a reformáció, hanem talán azért is, mert mostanában pompás lakás esik itt.

A „Sängersaal” után legérdekesebb az „Elisabethgalerie”, mely bennünket magyarokat már csak azért is érdekli, minthogy Szent Erzsébet leánya volt II. Endre magyar királynak. Az ő emlékének szentelték ezt a művészi freskókkal ékesített galeriát, melyet könyörületessége művei díszítenek.

Az előbbinél nem kevésbé fényes és ragyogó a harmadik emeleten elhelyezett „Festsaal”, a „Rüstkammer”-ben pedig nem csodálhattuk eléggé a középkori hősök vértjeit és pájszeit.

Négy óra tájban jelentették, hogy az uralkodó herceg és neje megérkeztek Erfurtból. A kongresszus tagjai csakhamar előjöttek a különböző termékből (a feleségeink csodákat tudnak regélni a fényes berendezési konyháról és élés-

vásár e hó 13 és 14-én lesz és pedig 13-án az állatvásárt, 14-én pedig a kirakóvásárt fogják megtartani.

Színház és Irodalom.

* **Ocskay brigadéros.** Az aradi vértanuk emlékezte és Herczeg Ferenc kitűnő történelmi színműve tegnap gyönyörű közönséget gyűjtött össze a színházba s igazán örömmel láttuk a magyar közönség tegnap esti hazafias lelkesedését, a mely valóban diszleodássá avatta a tegnapi előadást. Ha egyszerűen konstataljuk csak, hogy történelmi darabra zsufolt színház volt, ez fölment bennünket attól, hogy banális elismeréssel legyünk a magyar közönség iránt. A tegnapi estéért a legideálisabb ember is sokat megbocsáthat közönségünknek. Amidőn azonban hódolunk a közönségnek, melléje kell állítanunk legteljesebb elismerésünket a szintársulat iránt is, mert Ocskay brigadéros ilyen előadásban a nagybecskereki közönség olyan régen látta, hogy talán rá sem ismert ma este. A darab külső kiállítás, a korhű jelmezek és díszletek díszére válhatnak bármely elsőrangú színháznak, az előadók játéka pedig olyan színvonalon mozgott, a mely egyaránt dicséri a szereplőket és Balla rendezői képességeit. A címszerepet Balla Kálmán játszotta s daliás alakjával ideális Ocskay volt. Alakítása gondos tanulmányra vall s ha megfelelő hanggal rendelkeznek, mondhatnánk, párját ritkítaná az ő Ocskayja. Azonban így is művészileg érvényesítette szerepének minden részletét s a közönséget zajos tetszésre ragadta. Tarján Irma méltó társa volt Tisza Ilona szerepében s az ő alakítása is a java közül való. Tihanyi Miklós találóan adta Pybert, Czákó Vilmos pedig a kuruc kapitányt. Peterdy Sándor Tarics kis szerepében is hatást keltett, ugyisint Virágh Ferenc a palóc, Vitéz Róbert meg Ocskay Sándor szerepében. Jó volt azonkívül Kmetty Lajos, Szénássy György, N. Bodroghy Lina, Peterdy Etus, Tihanyi Vilmos is s a közönség hazafias érzéseit egész este lelkesedésben tartották. Az előadást különben kitűnően előadott ünnepi nyitány vezette be, a mely után Tarján Irma keltett nagy hatást Ábrányi „Tizenhárom” című alkalmi versének művészi elszavalásával. (S—s.)

* **Monna Vanna.** A télen nemcsak Budapestben, de az egész országban tudvalevőleg valóságos „Monna Vanna”-láz uralkodott, a hol érdeklődnek a komolyabb színdarabok iránt. Mi csak pénteken este jutunk ahhoz a nagyobb szabású műélvezetű, hogy Balla jeles társulata kiváló előadásban mutassa be nekünk Maeterlinck nagyírta drámáját. A darab szereposztása a kö-

kamráról) s a várudvaron foglaltak állást. Soha szebbet ennél az udvarnál. Az őszi napsugár kissé bányadtan, de barátságosan mosolygott a várfalakat befutó vadszőlő piros lombjára, lent a thüringi erdő sötétzöld fái integetnek, s körülöttünk az ezeréves vár falai némán tekintenek le a nyugzó tömegre, talán azt kutatva titokban, vajjon nincs-e köztük ismét egy frivol Tannhäuser, ki édes dalt zeng az érzéki, hevesvérű, az igazi szerelemről, melyet szerinte sohasem ismert Wolfram, az édeshangú dalnok.

Most megjelenik az uralkodó nagyherceg, bal oldalán nejével a nagyhercegnővel. Erősen feszül az egyenruha a középtermű, kissé kővér, bajszatlan fiatal emberen. A nagyhercegnő, ki egy év óta van férjnél, még csak 17 éves, igen csinos és végtelenül kedves nő. Pojanovsky titkos tanácsos és báró Eglofstein egyenkint mutatják be az egyes kongresszistákat, külön a nagyhercegné és külön nejének. Mindegyikhez van egy-két szavuk, többnyire az illető ország viszonyait illetőleg. A bemutatás egy óránál tovább tartott, ekkor a nagyhercegi pár visszavonult, a vendégek pedig neki láttak a pazar buffetnek s nem egy pezsgős bowlét ittak a vendégszerető nagyhercegi családra, mely a maga részéről is mindent elkövetett, hogy a vendégek jól érezzék magukat a weimar-eisenachi kis országban.

Erről a kis országról (félannyi a lakossága, mint Torontálmegyének) még az este vesztünk bucsut s talán egy sem volt köztünk, ki szívesen ne kezdte volna előlrol a „weimari napokat”.

B. L.

vetkező: Giovanna (Monna Vanna) — Tarján Irma; Prinzi Valle — Balla Kálmán; Guido Colonna — Peterdy Sándor; Marco Colonna — Tihanyi Miklós; Trivulzio — Virágh F. stb.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Esküdtek kisorsolása.** A november havi esküdtszéki tárgyalások előreláthatólag igen érdekesek lesznek, amennyiben eddig is már több mint nyolc oly nagyobbabású ügy van, amelyen az esküdtszék lesz hivatva ítéletet hozni. Ami az esküdtek kisorsolásának napját illeti, azt eddig még nem állapították meg végérvényesen, bizonyos csak az, hogy a kisorsolás e hó közepe táján fog megtörténni.

§ **A malom halottja.** A nagybecskereki királyi törvényszék tegnap délelőtt tárgyalta Hartmann György németpárdányi lakos ügyét, akit a királyi ügyészség emberölés vétségével vádolt. Hartmann ugyanis ez év augusztus 4-én buzát vitt a párdányi száraz malomba, hogy azt megörölje. Amíg ő az örlő szobába ment, megbizta János nevű 12 éves fiát, hogy hajtsa a lovakat. A fiu, aki felügyelet nélkül volt, pajkosságból felült a fogaskerekre s onnan hajtotta a lovakat. A kis fiu ezen mulatságának azonban nagyon szomorú vége lett, mert a fogaskerek egy oszlophoz sodorta a gyermeket s annyira összenyomta, hogy a szerencsétlen fiu rövid idő múlva meghalt. Az apát, aki nem gondoskodott gyermeke felügyeletéről, a szomorú végü esetiért felelősségre vonták s a törvényszék a mai tárgyaláson, a melyen dr. Polgár Sándor elnökölt, a szavazóbírák pedig Junga Aladár és Makk József voltak, Hartmann 50 korona pénzbüntetésre és a büntügyi költségek megtérítésére ítélték. Az ítéletben úgy a vádlott, mint az ügyész megnyugodott.

§ **A buzátolvajok.** Ugyancsak ma tárgyalta a nagybecskereki kir. törvényszék Marity Pál és Ketyeljac Szilárd melencei lakosok ügyét is, a kik azért kerültek a vádlottak padjára, mert ez év augusztus ötödikén éjjel a melencei határból Velimirov Vazutól 10 kereszt buzát, Ityurup Nikodemustól 12 kereszt buzát, Belyin Jánostól 8 kereszt árpát, Samarszky Dömötör melencei lakostól pedig 11 kereszt buzát elloptak. A tettesek bűnüket beismerték s ezt enyhítő körülményül véve, a törvényszék őket egyenkint 1—1 havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Sport.

× **Agár derby.** Az Országos Agársz Szövetség október hó 20-án és következő napjain Nagyikindán agár derbyt rendez. A versenyre az összejövetel október hó 19-én este 7 órakor a nagyikindai Nemzeti Szállóban, a hol a nevezett agarak összevetése sorshuzás útján pontosan 7 órakor eszközöltetik. Találkozás minden reggel 9 órakor Nagyikinda „városi” határában. A versenyek alkalmára lakások és istállók, valamint agárkocsikról október hó 10-ig érkező megkeresésekre a Torontálvármegyei agársz és lovas-egylet szíveségéből Wachtel Leó, a város főkapitánya gondoskodik. A Nagyikindára szállítandó lovak kedvezményes szállítására vonatkozó igazolványokat dr. Hajdu Béla titkár október hó 17-éig hozzá Szolnokra intézendő megkeresésekre azonnal megküldi, október 18-án pedig a szállítási igazolványok a titkár által Nagyikindán, a Nemzeti Szállóban állítatnak ki. A versenyek első napján este fél 8 órakor közös ebéd a nagyikindai Nemzeti Szálló I. emeleti termeiben. Az agár derbyt megelőzőleg október hó 16-án a Torontálvármegyei agársz és lovas-egylet kölyök agárversenye, október hó 18-án lóverseny.

Az agár derbyre a következő nevezések történtek: Baich Jeanne bárónő: fekete szuka, Solyom madár. Balás Iván: szürkés fehér kan, Ducsi. Karátsonyi Mancy grófnő: vörös szuka, Geisha. Báró Baich Iván: cirmos kan, Purdó. Báró Baich Iván: tigris szuka, Menyecske. Báró Baich Iván: fekete kan, Cigány. Baghy Gyula: fehér szürke tarka szuka, Cifra. Balás Iván: zsemlye kan, Jancsi. Beöthy Pál: fehér sárga tarka kan, Pocsék. Beöthy Pál: vörös cirmos szuka, Boston. Beöthy Pál: fekete sárga kan, Csunya. Beöthy Pál: fehér sárga tarka kan, Fogd meg. Beöthy Pál: fehér cirmos tarka szuka, Bon-bon. Ifj. Bobor Gy.: sárga álla alatt világos szuka, Róka. Csanády Jenő: sárga szuka, Contes. Csanády Jenő: sötét cirmos szuka, Kigyó. Gróf Eszterházy Ferenc: veres kan, Golyó. Gróf Eszterházy Ferenc: cirmos kan, Kandur. Gróf Eszterházy Ferenc: cirmos szuka, Lepke II. Fernbach Károly: sárga cirmos kan, Villám. Báró Gerliczy Ferenc: zsemlye vörös kan, Urfi. Báró Gerliczy Ferenc: hamvas tarka szuka, Dáma. Geyer Péter: hamvas cirmos kan, Fecske. Geyer Péter: vörös cirmos kan, Mókus. Gancsy

Albert
kan, H
Virgon
Leibac
Keresz
Keresz
Károly
Magyar
Kossa
Manó:
veres
Puresi
Ifj. G
Ifj. G
Orosz
József
manic
Bodma
Rohei
Zsigai
Adam
veres
Rojos
Báró
Mici.
Báró
József
József
kan, V
rózsa.

A
gróf e
csak i
tagjai

A
meleg
XIII. I
ügym
püspök
Ez

kezelt
Csák
járól,

V
átirotl
téseket

Ez

eredet
Kálmá
Bécsbe
kabine
11 óra
Kálmá
kérdés
kijelen
folyás
fog ny
a nyi
Kálmá
kidom
meger

B

eredet
A ma
ország
kelteri
alatt
kérel
teljes
tekinte
sától S
tet, an
alapos
ménye
azért,
gáló t
helyese
elvüpa
pitásá
Kálmá
szolgá
vüle

Albert: tarka szuka, Filkó. Jármay Andor: szürke kan, Hágj rá. Jármay Andor: sárgás tarka szuka, Virgonc. Lebach Keresztély: cirnos szuka, Cicka. Lebach Keresztély: cirnos szuka, Pille. Lebach Keresztély: zsemlye szuka, Lepke I. Lebach Keresztély: cirnos szuka, Dongó. Dr. Magyar Károly: zsemlye cirnos szuka, Szellő. Dr. Magyar Károly: őzszínű fehér csikóskan, Rámpás I. Dr. Magyar Károly: zsemlye szuka, Cicke. Magyar Kossa Béla: cirnos kan, Tigris. Dr. Markovics Manó: vörös cirnos szuka, Ruffke. Návay Géza: veres szuka, Morcos. Návay Lajos: tigris kan, Puresi. Ifj. Gróf Nemes János: cirnos kan, Bili. Ifj. Gróf Nemes János: cirnos szuka, Monna. Ifj. Gróf Nemes János: cirnos szuka, Vanna. Orosz Miklós: cirnos szuka, Saska. Pilaszanovits József: világos sárga szuka, Menykö. Báró Podmaniczky Endre: cirnos szuka, Ajándék. Báró Bodmaniczky Endre: vörös szuka, Kis Rózsi. Roheim Zsiga: sárga szuka, Snapsz. Roheim Zsiga: barna tigris szuka, Rámpás II. Gróf Vay Ádám: fekete kan, Dromb. Gróf Vay Ádám: veres kan, Ordas. Gróf Vay Ádám: fekete szuka, Rojtos. Gróf Vay Ádám: veres szuka, Kesely. Báró Vécsey Alfons: veres cirnos szuka, Mici-Mici. Báró Vécsey Alfons: fekete kan, Polyp. Báró Vécsey Alfons: fekete kan, Morgó. Vojnich József: fehér fekete tarka szuka, Vica. Vojnich József: fekete kan, Vinkó. Vojnich József: cirnos kan, Vaja. Vojnich József: cirnos szuka, Vad-rózsa.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése október 7-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, október 7.

A főrendiház ma délelőtt Csáky Albin gróf elnöklésével ülést tartott. Az ülésen csak igen kevesen vettek részt, a kormány tagjai közül pedig senki sem jelent meg.

Az elnök az ülés megnyitása után meleg hangon elparentálja az elhunyt XIII. Leo pápát, Kállay Béni közös pénzügyminisztert és Helyei Sámuel pécsi püspököt.

Ezután az átiratok bemutatása következett, melyeknek során nyilatkozott Csáky Albin gróf a kormány programjáról, a mit válsághireink között közlünk.

Végül tudomásul vették a különböző átiratokat, meghívókat és bizottsági jelentéseket.

A válság.

Széll Kálmán a királynál.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből táviratozzák: Széll Kálmán ma reggel 7 órakor érkezett meg Bécsbe és a Sacher-szállodába szállt. A kabinetiroda értesítette, hogy a király 11 órakor fogadja őt kihallgatáson. Széll Kálmánt szállásán sokan felkeresték és kérdezősködtek tőle, azonban Széll Kálmán kijelentette, hogy kihallgatásának sem lefolyásáról, sem pedig eredményéről nem fog nyilatkozni, mert annak részletei nem a nyilvánosság elé valók. Hir szerint Széll Kálmán a királynak teendő jelentésében kidomborítja azokat a reformokat, melyeknek megengedése az obstrukciót leszerelhetik.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Félhivatalosan jelentik: A magyar politikai körökben, az egész országban bizonyára igen nagy hatást fog kelteni az a tény, hogy a válság folyamata alatt a felség ezuttal immár harmadszor kéri magához Széll Kálmánt, a ki a király teljes bizalmának birtokában csorbitatlan tekintéllyel vált meg vezető-politikusi állásától Széll Kálmán a magyar politikai helyzetet, annak összes bonyodalmaikat tökéletesen és alaposan ismeri, és ha most a felség az ő véleményét immár harmadszor kikéri, teszi ezt azért, hogy a súlyos krízis megoldására szolgáló további lépéseket és teendőket minél helyesebben megvalósíthassa. Mint a szabad-elpárt katonai programjának megállapítására kiküldött bizottság elnöke is Széll Kálmán olyan becses felvilágosításokkal szolgálhat a felségnek, mint kevesen kívüle és így, hogyha Széll Kálmán audien-

ciája ebben a pillanatban határozottan informatív jellegűnek látszik is, az mindenképpen bizonyos, hogy a válság további lebonyolítására ez a kihallgatás csak a leg-üdvösebb eredményt szülheti.

A főrendiház elnöke a kormány programjáról.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén bemutatták Khuen-Héderváry Károly gróf multkori kinevezésére vonatkozó királyi kéziratot. A főrendiház tudomásul vette ezt, azonban Csáky Albin gróf elnök a következőket jegyezte meg:

— Khuen-Héderváry Károly gróf —
ugymond az elnök — az események sajnálatos alakulása következtében a főrendiházban nem fejthette ki programját. Ez azonban a jövőre nem szolgálhat precedensül, mert a főrendiház más elbírálásban részesítheti a kormány programját, mint a képviselőház.

Katonák visszatartása.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház kérvényi bizottsága ma délelőtt Szentiványi Zoltán elnöklésével ülést tartott, a melyen a bizottság Daróczy előadó és Szentiványi elnök együttes indítványára Szatmárnémeti városnak a kiszolgált katonák visszatartása ellen beadott kérvényét a kormánynak további intézkedésre szöveggel sürgősen kiadni javasolja. Az előadó szerint a hadügyi kormány rendeletével sem törvény-, sem alkotmány-sértést nem követett el.

A szegedi öreg bakák koszorúja.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Szegeden az öreg bakák tegnap koszorut helyeztek el Kossuth Lajos szobrára, amit a katonai hatóság eltávolított. Ebből összetűzés keletkezett a városi hatóság, polgárság és a katonaság között, úgy, hogy nagyobb rendzavarás is keletkezett. Az esetről most félhivatalosan a következőket jelentik:

A szegedi esetről a honvédelmi miniszteriumba részletes jelentés még nem érkezett. A hivatalos értesítés szerint, midőn a katonai parancsnokság a koszoruról értesült, lépéseket tett a politikai hatóságnál a koszorú eltávolításáért. A vizsgálat fogja kideríteni, vajjon a politikai hatóság feladatának magaslatán állott-e, a midőn pressziókat engedve, a koszorut a tömegnek kiadta, sőt hatósági segédkezéssel újból a szoborra helyezte. A katonai hatóságnak azt az eljárását, hogy szigorúan ragaszkodva a katonai szabályokhoz, másodsor is eltávolította a koszorut, nem lehet kifogásolni. A katonai hatóság a nemzeti kegyeletet mindenkor respektálta s ha azon sérelem esett, vizsgálat fogja kideríteni, hogy ki követte el a sérelmet!

Szeged, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szeged város tanácsa ma délelőtt Tóth Pál helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy holnap rendkívüli városi közgyűlést hív össze, amely elé a következő határozati javaslatot terjeszti:

Miután a katonai hatóság ama ténnyel, hogy a város tulajdonát képező szoborról a koszorut fegyveres erővel eltávolította s azt eltulajdonította, továbbá, mert a polgári hatóság megkérdése nélkül szünyös őrségeket küldött a város utcáira, nemcsak a hazafias kegyeletet, de a törvényt is megsértette, feliratot intéz a belügyminiszterhez és az országgyűléshez orvoslásért.

Önkéntes ujoncok.

Temesvár, október 7. (A „Torontál” eredeti táv.) A temesvári ezredeknél eddig 523 ujonc jelentkezett önkéntesen, akik közül 467 német, 50 román és 6 szerb.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyrészt változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.50—
Buza (áprilisra 1904.)	7.64—
Tengeri (májusra 1904.)	5.25—
Zab (októberre)	5.31—
Rozs (októberre)	6.15—

Közgazdaság.

□ **A nagybecskereki orsz. baromfi-kiállítás megnyitása.** Október hó 9-én délelőtt 11 órakor nyitja meg Csekonics Endre gróf v. b. t. t., a kiállítás diszelnöke a nagybecskereki orsz. baromfi kiállítást. A kiállítás kiválóan sikeresnek és tanulságosnak ígérkezik, a mennyiben több mint 1600 drb. nemes baromfit és galambot mutat be. A megnyitás napjára számos vendég fog érkezni Budapestre és az ország különböző részeiről, úgy hogy mozgalmas napjai lesznek Nagybecskereknek. A kiállítás 4 napon át lesz nyitva.

□ **Hitelszövetkezetek gyűlése.** A torontálmezei központi hitelszövetkezet a megyebeli s az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó hitelszövetkezetekhez a következő meghívót bocsátotta ki:

A szövetkezeti életünkben annyira kívánatos összetartás fejlesztése és több közös érdekű tárgy megbeszélése végett ezennel meghívjuk, miszerint egy folyó évi október hó 10-dikén helyben Nagybecskereken tartandó gyűlésen magukat képviseltesék.

Megemlítjük, hogy az écskai szövetkezeti magtár megtekintése és kezelésének tanulmányozása céljából a temesmegyei gazdasági egyesület által vezetett gazdák városunkba folyó évi október hó 9-dikén délután fognak megérkezni, ennél fogva és az alább közölt sorrend első pontjának pontos betarthatása végett kívánatos lenne, hogy képviselőjük, esetleg képviselőik ugyanakkor már szinte megjelenjenek.

A gyűlés sorrendje:

1. Reggel 7 órakor gyülekezés a vármegyeház nagytermében, 7¹/₄ órakor kirándulás kocsin vagy gőzhajón Écskára az ottani szövetkezeti magtár megtekintése és tanulmányozása végett, 10 órakor vissza Nagybecskerekre.

2. 11 órakor a vármegyeház nagytermében tartandó gyűlés.

a) Elnöki megnyitó.

b) Az Országos Központi Hitelszövetkezet által Hönig Péter csőszteleki és Kögl Béla écskai hitelszövetkezeti elnök részére küldött diszoklevelek átadása.

c) Kögl Bélának előadása a közös eséplőgépek, szövetkezeti magtárak előnyeiről.

d) Körösi Jánosnak előadása a baromfi-tenyésztés hasznáról.

e) Osztie András előadása a szövetkezetek erkölcsi hatásáról, azok várható fejlődéséről.

f) Marton Andor előadása a gőzeke mivélés előnyeiről.

3. Délután 3 órakor a torontálmezei baromfi-tenyésztő és értékesítő szövetkezet telepének megtekintése, ezután a nagybecskereki országos baromfi kiállítás meglátogatása.

Október hó 9-dikén este 8 órakor ismerkedési estély a kaszinó vendéglőben.

Október hó 10-dikén 1¹/₂ órakor ugyanott mérsékelt áru társas ebéd.

Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

VÁROSI SZINHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 7-én:

Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

A POSTÁS FIU.

(The messenger boy.)

Operette 5 képben. Írták: T. Tanner és Alfréd Murai.
Fordították: Salgó Ernő és Mérei (Merkl) Adolf. Zenéjét szerzették: Carill és Lionel Monkton.

Kezdete 8 órakor.

Holnap, csütörtök, október hó 8-án:

X. asszony.

Bohózat 3 felv.

252. kir. végrh. sz. 1903.

793-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az antalfalvi kir. járásbírósnak V. 126/1903. számú végzése által a nagybecskereki kir. kincstári ügyészség által képviselt titeli kir. kincstári uradalom javára Baranyi Kálmán és érdektársai lajosfalvai lakosok ellen 15 475 kor. 96 fillér tőke, ennek és pedig 26.237 kor. 72 fillér után 1887. évi április hó 15-ik és 13.852 kor. 24 fillér után 1887. évi július hó 1-én napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}$ / váltódíj, eddig összesen 846 kor. 04 fillér követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3550 koronára becsült 1 t. hén, 20 drb ló, 8 kocsi, 1 szélrosta, 2 vaseke, 1 drb sertés, 70 métermázsa (dupla) csöves tengeriből álló ingóságok nyilvános arverés utján eladatnak.

Mely arverésnek az antalfalvi kir. járásbírósnak V. 126/1903. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Lajosfalván adások lakosán leendő eszköz-lésére 1903. évi október hó 15. napjának d. e. 8 $\frac{1}{2}$ órája és következő napján délelőtti 8 és délutáni 2 órája határidőül kifizetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen arverésen az 1881. LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1903. évi október hó 1. napján.

Gunics Béla,
kir. bírósági végrehajtó.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jellege alatt a következő címre: **ANNONCEN-Abteilung des „Merkur“ Mannheim,** Meerfeldstrasse. (774-52,8)

JÉG- eladás

GEIGER

telekkönyvvezetőnél

Alkotmány-utca. (794-3.2)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x 28

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Nagybecskereki Tiszai Armentesítő Társulat.

635. sz. 1903.

790-3.2

Arlejtési hirdetmény.

A Nagybecskereki Tiszai Armentesítő Társulat védőtöltésének Nagybecskerek—Lukácsfalva határánál lévő végpontjától a a muzslyai szőlőkön át a torontáli helyi érdekű vasúti töltésig tervezett 3125 m. hosszú és 65298 köbméter földmozgással előirányzott töltés építési munkálatok kivételét vállalati uton biztosítani szándékozván, e munkálatokra folyó évi október hó 15-én délelőtti 10 órakor Nagybecskereken a társulat irodájában zárt írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A versenyzési óhajtok felhívataknak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó 1200 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat a kitűzött határnap délelőtti 9 óráig a társulati igazgatósághoz nyújtsák be.

A tervek, költségvetés és részletes építési feltételek a társulat irodájában mindennap délelőtti 9—12 óra között betekintheők.

Kellően fel nem szerelt, távirati vagy elkésve beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bánatpénz vagy készpénzben, vagy óvadékképes állampapírokban az ajánlat benyújtásakor a társulat pénztáránál letétbe helyezendő.

Nagybecskerek, 1903. évi okt. hó 2-án.

Társulati igazgatóság.

1085. sz. 1903.

796-2.1

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a Temes folyó alsó szakaszán a Duna folyamot Oppova községnél összekötő „Dunavác” vízfolyás elzárásához szükséges

1. 329 0 m³ terméskő és
2. 568 0 m³ törm létkő

szállításának vállalati uton való biztosítása céljából a temesvári m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében f. évi október 17-én d. e. 10 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartani.

Felhívataknak ennélfogva ajánlkozni óhajtok, hogy szabályszerűen kiállított és az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő, valamelyik m. kir. adóhivatalnál letett bánatpénzről szóló letéti nyugtával ellátott és a borítékon ajánlatként megjelölt zárt ajánlataikat a kitűzött napon délelőtti 9 $\frac{1}{2}$ óráig nevezett hivatalhoz nyújtsák be, a hol az ezen szállítást szabályozó általános és részletes vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekintheők, nemkülönben az ajánlati költségvetési minta is díjtalanul átvehető.

Temesvár, 1903. szeptember hó.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Hirdetések

felvétetnek a

„TORONTÁL” kiadóhivatalában.

1734. sz. I. 1903.

795-1.1

Pályázati hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltósága 84836/II. 1902. szám alatt kelt rendeletével utmesterei iskolák létesítését határozta el és az utmesterei iskolák számát ad 37514 II 1903 szám alatt kelt elhatározásával tizben állapította meg s azokat folyó évi december hó 1-vel, Balassa-Gyarmaton, Szombathelyen, Nyitrán, Kassán, Máramarosszigeten, Nagyváradon, Kolozsvárott, Brassóban, Lugoson és Pécsen az ottani államépítészeti hivatalok keretében fogja megnyitni, illetőleg rendeltetésének átadni.

Az utmesterei iskolába való felvétel első sorban a jelenleg alkalmazásban lévő állami utmesterek s az építészeti hivatalokhoz beosztott hivatalisztek és a tvh. utmesterek (utbiztosok) részére biztosított; sőt nevezett hivatalisztek s az állami utmesterek ezen szervezeti szabályzat életbeléptével, s a vármegyék és önálló törvényhatósági joggal felruházott városok utmesterei (utbiztosai), az illető törvényhatóságok ez irányban hozandó határozataihoz képest, a felettes hatóságaik részéről veendő felhívásra, az utmesterei iskolát végezni kötelesek.

Felvétetnek továbbá a vicinális utbizottságok által a községi közlekedési közutakon alkalmazott utbiztosok, ugyszintén a cs. és kir. közös, valamint a m. kir. honvéd hadseregnek és csendőrségnek azon altisztjei, k k a 1873. évi II. t. cikk rendelkezései értelmében és igazolványaik alapján, utmesterei vagy utbiztososi állásra igényjogosultsággal bírnak.

A mennyiben fentírtak felvétele után az iskolákban még hely áll rendelkezésre, felvétetnek oly polgári jelentkezők is, kik:

1. 20-ik életévüket betöltötték és a 30-ik életévüket túl nem haladták;
2. egészséges, erős testalkatúak;
3. kifogástalan erkölcsű életűek;
4. a középiskola (polgári iskola, reáliskola, gimnázium) négy osztályát, vagy az ipari szakiskolát sikeresen végezték;
4. a magyar nyelvet szóban és írásban bírják.

Kiskorúság esetében a szülőknek vagy gyámnak beleegyezése szükséges.

A felvétel iránti folyamodványok, a már szolgálatban lévő állami és törvényhatósági utmesterek által amaz államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be, mely alá tartoznak, vicinális utbizottságok által alkalmazott utmesterek, vagy szolgálaton kívül álló egyének folyamodásai közvetlenül az utmesterei iskolák székhelyén lévő államépítészeti hivataloknál nyújthatók be. A jelzett benyújtási helyeken az egyéb feltételek is megtudhatók.

A pályázati kérvények benyújtási határideje folyó évi október 31-ike. A felvétel díjmentes.

Az üresedésbe jövő utmesterei (utbiztos) állások betöltésénél a fennálló szabályok és törvényes intézkedések azon részei, melyek a kiszolgált és igényjogosult altisztek jogait az 1873. évi II. t. c. rendelkezései értelmében biztosítják, továbbra is szigorúan szem előtt tartatnak; vagyis a kinevezéseknél az idézett törvényben biztosított jogok, úgy mind eddig, feltétlenül figyelembe vétetnek.

Nagybecskerek, 1903. évi okt. hó 1-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

Eltűnt

minden neme a **bőrtisztítálatáságnak** és **bőrkiütéseknek**, valamint **bőr-atka**, **bőr- és arcvörösségnek** stb. stb. naponkénti használata által a **Bergmann-féle kátránykénzappannak.**

(Védjegy: Két bányász.)
Bergmann és Társától, Dreza és Tetschen a/E.
Kapható 60 fillérért darabja
Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek.

359b-20.18